

De liefde voor zijn land . . .

Ik ben 17, geboren in Djakarta; toen ik nog geen jaar oud was, zijn mijn ouders, broer en ik naar Manokwari, in het voormalig Nederlands Nieuw Guinea gegaan, en hebben er ± 11 jaar gewoond.

Nu mijn verhaal. Om dit te kunnen beginnen, heb ik 't gezegde van een bekende Nederlander, die in de 17de eeuw leefde, als opschrift gebruikt:

"De liefde voor zijn land
is 'n ieder aangeboren".

(Joost van den Vondel)

Daar ben ik 't niet mee eens, meneer Vondel, als u liefde voor 't vaderland bedoelt. Misschien vindt u 't raar, maar wist u, dat bij sommige mensen de liefde voor hun "moederland" sterker is dan voor hun vaderland? Bij mij is dit 't geval met 't land waar ik ± 11 jaar gewoond heb: Nieuw Guinea, de plaats: Manokwari. 't Is wel gek, dat je deze liefde voor 'n land pas voelt, als je ervandaan bent.

In Manokwari nam ik alles als vanzelfsprekend aan; je dacht er niet aan te moeten verhuizen naar 'n ander land. Maar nu we er vandaan zijn, merk ik pas goed, hoe 't is, om een land en z'n gewoonten waarvan je houdt, te moeten missen. Als je niets te doen hebt, ga je erover nadenken; soms krijg je heimwee en begin de dingen van je vader- en moederland te vergelijken. 't Is moeilijk om die dingen aan een ander te vertellen, maar ik zal 't toch proberen, door in enkele opzichten Nederland met Nieuw Guinea te vergelijken. Over 't klimaat zal ik maar niets zeggen, want hoe de meeste Indische mensen (ook de Hollanders zelf) over 't Hollandse klimaat denken, is al oude koek.

Ik begin maar met de natuur. Als je in Manokwari ergens heen wilde, ging je picknicken op 't strand van Bacaro of Pasir Putih, of in het bos, of je ging zwemmen. Je kon doen, wat je wilde en hoefde niet ver weg te gaan, zoals wel 't geval is in Nederland. Je kunt hier ook niets doen zonder vergunningen of akten. Als m'n vader wilde vissen, hoefde hij geen visakte te hebben; hij ging in een boot of prauw de zee op en kon daar net zoveel vangen als hij wilde, zonder zich aan regels of maten te hoeven houden. Als iemand zin had om te jagen, ging hij z'n gang maar, als hij maar niet op privé-gronden van anderen kwam, zonder toestemming.

De mensen voelden zich in Manokwari één en hadden ook andere levensgewoonten. Ze waren daar levenslustiger en vrolijker van aard; niet zo humeurig als in Holland, waar iedereen aan ochtendziekte schijnt te lijden; vooral aan maandagochtendziekte. In Manokwari gedroeg iedereen zich joviaal tegen 'n ander. Terwijl je hier in Holland van die stijve mensen hebt, die meestal

niet van grapjes en lolletjes houden.

Waar ik me in Holland ook aan erger, zijn de school- en werktijden. Je moet hier 's morgens om 'n uur of acht de deur uit en komt om 'n uur of vijf, zes thuis. Waar blijft de tijd, om je met je familie te bemoeien? 's Avonds ben je meestal te moe om nog uit te kunnen gaan of plezier te maken. In Indië begonnen de school- en werktijden wel vroeger (ongeveer half acht), maar je was 's middags om twee uur al vrij. Je ging dan naar huis om te eten. Daarna gingen we een z.g. middagdutje doen. Van dat middagdutje kwam bij ons kinderen meestal niet veel terecht. Als onze ouders sliepen, klommen we uit 't raam en trommelden de buurtkinderen bij elkaar. Samen gingen we dan voetballen op straat, of klommen in bomen, plukten mangga's of andere vruchten en aten die in de boom op. Maar ik zie me in Holland al uit 't raam klimmen! Als de burens 't zagen, kregen ze een beroerte en de hele buurt wist er meteen van. En waar zou je hier eigenlijk in een boom willen klimmen? In die paar boompjes, die je hier hebt staan? Nee, 't kan hier niet (måg trouwens ook niet) en de bomen zijn hier niet geschikt om in te klimmen; ze bieden niet genoeg houvast.

Maar nu terug naar Nieuw Guinea. Na 't "dutje" gingen we baden en daarna in de tuin zitten theedrinken, met allerlei lekkernijen, ketan bijvoorbeeld, erbij. Daarna ging je in de tuin huiswerk maken. 's Avonds was er meestal bezoek en dan gingen wij kinderen in 't donker verstopperij spelen, of andere spelletjes. Je hoefde in ieder geval niet in huis te blijven, zoals hier, omdat de burens daar niet klaagden. De burens hadden geen last van elkaar, omdat je niet zo dicht bij elkaar woonde, en iedere familie een grote tuin had.

Ik geloof, dat mijn verhaal wat verward in elkaar zit, maar 't is ook moeilijk om tegen 'n zo overbekende mening van een even overbekende man als Vondel in te gaan. Maar ik vond 't de moeite van het proberen waard.

Maggie Riekerk

De redactie is zeer in zijn schik met dit frisse eerlijke stukje van zo'n jonge lezeres. Natuurlijk hoeft ze het met Vondel niet eens te zijn. Vondel heeft in zijn leven praktisch niets anders gekend dan Holland en het is logisch dat hij denkt dat zijn liefde voor zijn land hem aangeboren is. Onze lezerskring echter met lezers over de hele wereld, heeft vaak van andere landen meer leren houden dan "het officiële vaderland". Dat heeft altijd te maken met de grote intensiteit waarmee men ergens leeft. En de grote mate van geluk die men er gekend heeft.

Geluk is

In onze contacten met duizenden abonnees hebben we natuurlijk heel wat opvattingen van geluk moeten aanhoren, ook de simpelste en de vreemdste.

Dezer dagen hoorden we er nog één: „Weet je wat geluk is? Op je gladgeslepen houten klompen naar de badkamer te „keteklek“, als je na een hete dag eindelijk weer thuis bent. Het gevoel van dat gladde hout onder mijn voetzolen vergeet ik nooit!”

Een ander: „Twee stukjes koewé loepis in een kleine pintjok met véél saus met een biting eten . . .”

Of: „Het profiel van de kleine bergtopjes van Bendoel en Tjiganea plotseling te zien door het raampje van de Vierdaagse en weten dat je bijna thuis bent. . .” (Van een Bandoenger).

Of: „De stilte en rust van de achtergalerij in de late avond met op het eind van de bijgebouwen het af en toe oplichtend vuurpuntje van de krèték van onze kebon.”

Of: „In kimono zitten op de stoep met loshangend je pas met merang gewassen haar.”

Merkwaardig is dat we maar hoogst zelden geluk hebben horen vinden in wat toch betoel opvallende vreugdepunten waren in ons bestaan: b.v. een verlovings of trouwdag, het winnen van een lot uit de loterij, een enorm feest. Hoe zou dat komen?

De kop van dit stukje „Geluk is“, is velen onzer bekend onder de naam „Happiness is . . .” uit de comic-strip „Peanuts“, waarin die aardige peuter ook met de raarste opvattingen van geluk kan rondlopen, b.v. het tegen zijn wang houden van een oude luiel!

Vraag: is geluk inderdaad „RAAR”?

Vraag 2: waarom jaagt de mens dan toch steeds de stereotype geluksidealen na: geld, rijk bezit, macht, dure ontspanning, terwijl BLIJKBAAR het geluk toch elders ligt?

Vraag 3: wie kan ons ook een handjevol gelukservaringen geven van het leven in Indië?

Hetzelfde geluk dat Maggie in Manokwari maar een paar jaren gekend heeft, hebben tienduizenden Indischgasten (Totoks en Indo's) hun leven lang in Indië gekend. Daarom kunnen ze niet nalaten er in Tong Tong alsmaar van te getuigen. Voor ons is de liefde voor Indië ons aangeboren. En geen mens die ons dat ooit uit het hoofd kan praten. . .

